

Læreplan i vg3 frisørfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 10. mai 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd. Omfang på svenneprøven fastsatt av Utdanningsdirektoratet 23.januar 2023.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 frisørfaget handler om profesjonell kundebehandling og pleie av hår med ulike teksturer, hodebunn, skjegg, vipper og bryn på en måte som imøtekommer kundenes ønsker og forutsetninger. Gjennom arbeid med verktøy, teknikker og produkter bidrar faget til at lærlingene utvikler kreativitet, nytenkning, finmotorikk og håndlag. Faget handler videre om kundeservice og veiledning om egenskaper av produkter og om hvordan dette kan gi kundene bedre velvære og produktforståelse. Det handler også om å være en aktiv yrkesutøver i tett samarbeid med kunder og kolleger og om å imøtekomme skiftende markeder, trender og moter i frisørbransjen.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 frisørfaget skal bidra til å utvikle den enkeltes identitet som frisør, forståelsen av etiske valg i forbindelse med kunder med ulike forutsetninger og etiske begrensninger som gjelder hvilke behandlinger som kan tilbys kunden, og når. Gjennom praktiske frisørarbeid med hår, verktøy, produkter og kundeveiledning kan lærlingen utvikle skaperglede og kritisk tenkning. Faget skal også bidra til å gi lærlingene kunnskap om betydningen av trepartssamarbeid, der arbeidsgiveren, arbeidstakeren og myndighetene jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Kjerneelementer

Hår, verktøy og teknikker

Kjerneelementet hår, verktøy og teknikker handler om framgangsmåter for å klippe, forme, farge og endre strukturen til ulike typer hår ved å bruke egnede verktøy, teknikker og produkter. Det handler også om å utforske nasjonale og internasjonale moter og trender og om å bruke slør og løshår og andre rekvisitter ut fra kundenes forutsetninger, ønsker og anledning. Kjerneelementet handler videre om å vurdere hvordan tidligere hårbehandlinger, livsfaser, livsstil og sykdom kan påvirke sluttresultatet. Videre handler kjerneelementet om å følge hygienerutiner og regelverk for helse, miljø og sikkerhet i arbeidsprosessene.

Kommunikasjon og markedsføring

Kjerneelementet kommunikasjon og markedsføring handler om ulike kommunikasjonsformer som brukes i møte med ulike aktører og for å analysere, tolke og utføre behandlinger på en faglig forsvarlig måte. Det handler også om å bruke strategier for å behandle feil og reklamasjoner. Kjerneelementet handler videre om å bruke aktuell teknologi og visuelle

virkemidler i formidling og presentasjon av tjenester og produkter på ulike arenaer for å markedsføre og merkevarebygge frisøren og bedriften.

Arbeidsliv og bransjeerfaring

Kjerneelementet arbeidsliv og bransjeerfaring handler om å følge gjeldende krav til helse, miljø og sikkerhet i fagutøvelsen, vurdere hvordan arbeidsprosesser og kjemiske produkter kan påvirke egen og andres helse, og bruke beskyttende tiltak. Videre handler det om hvordan de valgene man gjør, påvirker bedriftens økonomi og å kunne vurdere lønnsomheten i valg av framgangsmåte i arbeidsprosesser. Det handler videre om å reflektere over hvilke behandlinger som er etisk forsvarlig å utføre, og å kunne fullføre behandlingsprosesser.

Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I vg3 frisør handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle identitet som frisør og å ta ansvarlige valg i eget liv og i skapende arbeidsprosesser. Det innebærer å bruke strategier for å møte og mestre forventninger fra kunder. Videre handler folkehelse og livsmestring om å bli trygg i møte med kolleger, kunder og andre aktører i faget. Det handler også om å reflektere over hvilken påvirkning moter, trender og visuelle uttrykk har innenfor frisørfaget, og hvordan man kan gi uttrykk for egne tanker og meninger i et flerkulturelt samfunn.

Bærekraftig utvikling

I vg3 frisørfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om å reflektere kritisk rundt valg og bruk av materialer, produkter og forbruk, oppbevaring og vedlikehold av disse, med tanke på økonomi, miljøpåvirkning og ressursutnyttelse. Videre handler bærekraftig utvikling om å innhente informasjon om kjente virkestoffer og deres egenskaper i ulike produkter, om hvordan stoffene påvirker det indre og ytre miljøet og om å bruke kunnskapen om miljøsertifiseringer, innhenting av informasjonsmateriell. Det handler også om å reflektere kritisk over bærekraftig ressursforvaltning, yrkesetikk og helse, miljø og sikkerhet.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i vg3 frisørfaget innebærer å uttrykke egne meninger og å lytte til og gi respons i spontan og forberedt samtale. Det innebærer også å bruke fagterminologi i drøfting og refleksjon over faglige emner og å bygge opp argumentasjon og tilpasse kommunikasjonen til mottaker og formål.

Lærlingene bruker muntlige ferdigheter når de drøfter, reflekterer og presenterer saker alene og i fellesskap.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 frisørfaget innebærer å bruke fagterminologi og varierte skrivemåter for å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Det innebærer også å utforske og bruke bilder, illustrasjoner og arbeidsbeskrivelser som dokumentasjon og i kommunikasjon med kunder og kolleger. Videre innebærer det å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger, bygge opp argumentasjon og å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 frisørfaget innebærer å bruke faglitteratur for å finne og vurdere informasjon om produkter, bruksanvisninger, pakningsvedlegg og ingredienslister. Det innebærer også å lese framgangsmåter og avtaler og å bruke kilder på en kritisk måte som lar seg etterprøve. Videre innebærer det å analysere skriftlig og visuelt språk i frisørfaget for å trekke faglige slutninger.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 frisørfaget innebærer å hente ut, beskrive og tolke informasjon fra et tallmateriale. Videre innebærer det å beregne tid, vekt, måleenheter og volum knyttet til arbeidsoppgaven. Det innebærer også å gjøre økonomiske beregninger i forbindelse med budsjett og pris og å bearbeide informasjon for å sammenligne, vise sammenhenger og presentere resultater på ulike måter.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 frisørfaget innebærer å bruke digitale ressurser til dokumentasjon, inspirasjon, presentasjon, kundekontakt og markedsføring. Det innebærer også å bruke digitale ressurser kreativt, og kritisk vurdere informasjon fra digitale kilder, ta etiske valg og bruke digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 frisørfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere arbeidsprosesser
- beregne pris på varer og tjenester og vurdere vareforbruk, tidsbruk og lønnsomhet
- følge gjeldende rutiner og regelverk for helse, miljø og sikkerhet i alle arbeidsprosesser i frisørfaget
- følge gjeldende forskrift og regelverk for smittevern og anvende tiltak som fremmer smitteforebygging og hygiene i arbeidsprosessen
- innhente og anvende produkters innholdsdeklarasjoner og bruksanvisninger, og vurdere produktenes egenskaper og påvirkning på helse og miljø
- anvende og tilpasse ulike kommunikasjonsformer i samarbeid med kunder, kolleger og andre samarbeidspartnere
- anvende teori om hår og hodebunnstilstander og vurdere behandling ut fra et etisk perspektiv
- gjennomføre hodebunnsmassasje og gjøre rede for hensikten og valget av produkter og massasjeteknikk
- anvende teknikker, produkter og verktøy ut fra kundens ønsker og forutsetning
- kombinere klippeformer for å oppnå maskuline og feminine former
- anvende kombinasjoner av klippe- og effileringsteknikker og gjøre rede for valgene ut fra ønsket resultat
- anvende prinsipper ved klipping av skjegg ut fra ønsker og kundens forutsetninger og gjøre rede for hvordan ulike valg påvirker resultatet
- utforske og gjøre rede for tradisjonelle og eksperimentelle metoder for å skape ulike former og uttrykk i frisyreform
- anvende fargeteori og gjøre rede for produkt og teknikk i fargeendringsprosesser
- anvende strukturendringsteori og gjøre rede for produkt og teknikk i strukturendringsprosesser
- anvende teori om farging og forming av vipper og bryn i gjennomføring av behandlinger og gjøre rede for valg av produkter, teknikk og estetisk uttrykk
- anvende slør, løshår og andre rekvisitter for å oppnå ønsket uttrykk
- anvende arbeidsbeskrivelser, digitale ressurser og andre visuelle hjelpemidler i arbeidsprosesser og presentasjoner
- utforske moter og trender i et nasjonal og internasjonalt perspektiv og bruke dette som inspirasjon i eget arbeid
- utvikle og bruke ulike strategier for å møte forventninger fra kunder, og vurdere etiske problemstillinger knyttet til kundens forutsetninger, ulike kulturer og tradisjoner
- anvende aktuelle markedsføringskanaler og sosiale medier for å markedsføre bedriften, frisørfaget og seg selv som en yrkesutøver
- finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger og bruke kildene på en måte som lar seg etterprøve
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 frisørfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 frisørfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før svenneprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 frisørfaget skal avsluttes med en svenneprøve. Alle skal opp til svenneprøven, som skal gjennomføres innenfor en tidsramme på åtte til ti virkedager.